

UNIBERTSITATEAN SARTZEKO PROBA
EUSKAL HIZKUNTZA ETA LITERATURA (A eredua)
2011/2012 IKASTURTEA

Bi aukeretatik bat hartu behar duzu (A edo B)
A AUKERA

Zaldiak ekartzen dizkigun onurak zenbatezinak dira

Zaldiak badu "zerbait" oso berezia dena eta hitzekin ondo azaldu ezin daitekeena, baina gauza jakina da lasaitasuna, patxada eta oreka transmititzen dizkiola, besteak beste, beregana hurbiltzen denari. Zaldiketa terapeutikoaren oinarria da hau: zaldiak erabiliz, hainbat gaitz sendatu eta arintzeko teknikak garatu dituen irtenbide berria. Mungiako Hipika Klubean aspaldian hasi ziren terapia mota hau erabiltzen zailtasunak dituztenei laguntzeko.

Asteko zazpi egunetan zabalik izaten dute kluba eta batez beste 100 bat zaldi izaten dira bertan. Gonzalezek, Mungiako Hipika Klubeko nagusiak, jakinarazi digunez, eskaintzen dituzten zerbitzu guztien artean zaldiketa terapeutikoa da poztasunik handiena ematen dietenako bat, "batez ere zailtasunak dituztenek hobera egiten dutelako nabarmen".

Asko dira zaldiarekin lan egiteak dituen abantailak. Adibidez, elbarritasun edo zailtasun fisikoak dituztenak zaldi gainera igo eta zelarik gabe zaldi gainean ibiliz gero, normalean geldirik dituzten muskulu asko mugitzeko aukera dute, gimnasia pasiboa egiten dute. Ondorioz, onura handia dakarkie gurpildun aulkian egon behar dutenei.

Baina zaldiek ez dute pertsonen arlo fisikoan bakarrik eragiten. Horren adibide da komunikatzeko edo besteekin harremanetan jartzeko zailtasunak dituzten gazteek ere hobekuntza nabarmena sumatzen dutela zaldiei esker, eta baita, esaterako, Down sindromea duten haurrek ere.

Azkenik, aipatuko dugu coaching edo lidergo baloreak ere jorratzen direla terapia mota honetan. Hala, haur, gaztetxo zein pertsona heldu batzuek hierarkia motak lantzen dituzte zaldiekin, zaldia taldean bizi den animalia izanik, oso egokia baita eginkizun honetarako.

Iker Barandiaran, *HABE* aldizkaria, 408 zkia. 2010.

GALDERAK (OHARRA: Parentesi artean dagoen zenbakiak zein lerrotan dagoen adierazten du.)

- 1) Aditza iraganean jarri: transmititzen dizkiola (2), garatu dituen (4), jakinarazi digunez (7), egiten dute (12). (1 puntu).
- 2) Berridatzi aldaketa morfosintaktikoez baliatuz (1 puntu):
 - Gonzalezek [...] jakinarazi digunez, (7) (_____ moduan).
 - ...eta zelarik gabe zaldi gainean ibiliz gero,... (11). (_____ ba-...).
 - ...zaldia taldean bizi den animalia izanik... (20). (_____ -ez gero).
 - ...oso egokia baita eginkizun honetarako. (20). (_____ -elako _____).
- 3) Testuingurua kontuan hartuz sinonimoak eman: zabalik (6), nagusiak (7), poztasunik (8), Asko (10), esaterako (16). (1 puntu)
- 4) Testuaren ulermena: Zer dute zaldiek hain "bereziak" izateko? (1,5 puntu)
- 5) Testuaren ulermena: Nolako onurak dakarzkigute zaldiek? (1,5 puntu)
- 6) Testuari edo gaiari buruz idatzi (Gutxienez 150 hitz). (4 puntu)

UNIBERTSITATEAN SARTZEKO PROBA
EUSKAL HIZKUNTZA ETA LITERATURA (A eredua)
2011/2012 IKASTURTEA

Bi aukeretatik bat hartu behar duzu (A edo B)

B AUKERA

Mundua maiatzaren 21ean amaituko da

Robert Fitzpatrick newyorktarrak erretiroko aurrezki guztiak gastatu ditu Azken Judizioaren eguna iragartzen duen publizitate kanpaina batean. Izan ere, 60 urteko MTako langile ohi hau ziur dago munduaren amaiera larunbat honetan, maiatzaren 21ean, iritsiko dela.

Horregatik, bere erretiroko 140.000 dolarrak MTako —New Yorkeko autobus eta metro enpresa— publizitate kanpaina batean inbertitu ditu: kartekez bete ditu metroko bagoiak eta hiri osoko autobus markesinak. Iragarkiak hala dio: “Lurrikara globala! Inoiz izan den handiena. Azken Judizioaren eguna: Maiatzak 21”.

“Jendea ohartarazi nahi dut. Munduaren azkena datorrela dakiten horiek jendea ohartarazteko betebeharra dute”, dio Fitzpatrickek. Gauerdian hasiko da dena, Jerusalemgo erlojuek 12ak jotzean. Bat-batekoa eta globala izango da. Bat-bateko hondamenaz hitz egiten duten eskritura asko daude.

Newyorktarraren obsesio hau 2006an hasi zen, jubilatut zenean eta Kaliforniako Harold Camping ebanjelistaren iragarpenei arreta jartzen hasi zenean. Lehenago ere, Campingek munduaren azkena iragarri zuen, 1994ko irailaren 6an amaituko zela esan zuen, baina huts egin zuen.

Munduaren azkena datorrela oso ziur egon behar duzu zeure aurrezki guztiak modu horretan xahutzeko. Zertan gastatuko zenuke zeure dirua mundua egun gutxi barru amaituko balitz?

Elena Barandiaran, *Zuzen* albistaria, 2011/05/17.

GALDERAK (OHARRA: Parentesi artean dagoen zenbakiak zein lerrotan dagoen adierazten du.)

- 1) Aditza iraganean jarri: datorrela (8), dakiten (8), dago (11), egiten duten (10-11), daude (11). (1 puntu)
- 2) Berridatzi aldaketa morfosintaktikoez baliatuz (1 puntu):
 - Jerusalemgo erlojuek 12ak jotzean (9-10). (_____ -enean).
 - ... obsesio hau 2006an hasi zen, jubilatut zenean... (12). (_____ ondoren).
 - Munduaren azkena datorrela oso ziur egon behar duzu (16). (_____ etorriko _____).
 - ...mundua egun gutxi barru amaituko balitz? (17-18). (_____ -ez gero?).
- 3) Testuingurua kontuan hartuz sinonimoak eman: amaiera (3), globala (6), Inoiz (6), eskritura (11), modu (16). (1 puntu)
- 4) Testuaren ulermena: Zein da Robert Fitzpatrick-en ustea? (1 puntu)
- 5) Testuaren ulermena: Nola daki mundua amaituko dela? (1 puntu)
- 6) Testuaren ulermena: Zein da bere egitekoa? (1 puntu)
- 7) Garatu testuan datorren azkeneko esaldia: “Zertan gastatuko zenuke zeure dirua mundua egun gutxi barru amaituko balitz?” (Gutxienez 150 hitz). (4 puntu)

UNIBERTSITATEAN SARTZEKO PROBA
2011-12 IKASTURTEA

EUSKAL HIZKUNTZA ETA LITERATURA: "A" EREDUA

Zuzentzeko, ebaluatzeko eta kalifikatzeko irizpideak

A. Azterketaren zatiak eta puntuazioaren banaketa

- 1.- Gramatika galderak → 3 puntu
- 2.- Ulermen galderak → 3 puntu
- 3.- Idazlana → 4 puntu

B. Edukiak eta galdera motak

1.- "*Gramatika galderak*" zatian bi edo hiru galdera izanen dira eta orotara 3 puntu balioko ditu. Honako arlo hauetaz galde daiteke:

1.1.- *Sinonimoak*. Testu horretan bertan txertatzeko moduko kide berdintsua eman beharko da.

1.2.- *Eratorpen atzizkiak*. Ereduko eratorpen atzizkia aintzat hartuz, atzizki hori bera duten beste hainbat hitz eman beharko dira.

1.3.- *Berridazketak*. Aldaketa morfosintaktikoak egin behar dira; ez da ontzat hartuko hiztegi mailako aldaketak soilik egitea. Beti ere, testuko ereduaren adierakidea izan behar du. Hitz gakoa emanen da.

1.4.- *Aditzak*. Aditzaren aldia-aldaketa eskatuko da, orainetik iraganera igarotzea edo alderantziz.

2.- "*Ulermen galderak*" zatian bi edo hiru galdera izanen dira, orotara 3 puntu balio duelarik.

Bi motako ulermen galderak izan daitezke: zehatzak eta orokorrak. Galdera zehatzak testuari buruzko galdera zuzenak izanen dira, ikasleak informazioa testuan bertan bilatu eta emateko. Edo galdera orokorrak ere izan daitezke ikasleak ulermen orokorra lortu duen jakiteko helburuarekin: laburpen bat egitea (kasu honetan 50 bat hitzekoa), gaia antzematea eta azaltzea bi edo hiru lerrotan, testuko ideia nagusiak ematea 4/5 lerrotan, testu osoan zehar informazioa bilatzea...

3.- "*Idazlana*" zatiak 4 puntu balioko ditu eta testuko gaiari buruz edo gaiak iradokitzen duenari buruz gutxienez 150 hitzeko testua idatzi beharko da.

C. Zuzentzeko eta kalifikatzeko irizpideak

Azterketak —A nahiz B aukera izan— hiru sail edo zati nagusi izanen ditu: gramatikarena, idatziaren ulermenarena eta idazmenarena.

1.- “Gramatika galderak” sailean bi edo hiru galdera izanen dira eta orotara 3 puntu balioko ditu. Honako arlo hauek hartuko dira aintzat: sinonimoetan, testuan txertatzeko moduko kide berdintsua eman den; eratorpenari dagokion arloan, ematen diren hitz atzizkidunak zuzenak diren edo ez; berridazketetan, aldaketa morfosintaktikoak egin behar dira (ez da ontzat hartuko hiztegi mailako aldaketak egitea) testuko ereduaren adierakidea emanez; eta aditzetan, aldiaren aldaketa zuzen egina dagoen begiratu da. Galdera bakoitzean 4/5 item izanen dira, eta item bakoitzak —bere osotasunean— ongi egon behar du 0,25/0,2 kontatzeko.

2.- “Ulermen galderak” sailean bi edo hiru galdera izanen dira, orotara 3 puntu balio duenarik.

Bi motako ulermen galderak izan daitezke: zehatzak eta orokorrak. Lehenbizikoak testuari buruzko galdera zehatzak, zuzenak, izanen direnez, informazioa bilatu eta ongi emana dagoen begiratu da. Hauetan, jakina, kontuan hartuko da erantzun horiek zuzen dauden, hau da, eskatutakoari lotzen zaion eta informazioa egoki eman den. Galdera orokorragoetan aintzat hartuko da ikasleak emandako erantzuna egokia eta zuzena den, hots, testuaren edo testu-zatien edukia, oro har, ulertu duen. Orobat, kontuan hartuko da ikasleak eman dituen erantzun horiek hizkuntzaren aldetik ongi taxutuak dauden.

3.- “Idazlana” sailak 4 puntu balioko ditu eta testuko gaiari buruz edo gaiak iradokitzen duenari buruz gutxienez 150 hitzeko testua idatzi beharko du ikasleak.

Gutxieneko hitz kopurua eman behar da. Horretaz gain, sail honetan bi alderdi edukiko dira kontuan: ematen den gaia ikasleak nola garatzen duen eta erabiltzen duen hizkuntza nolakoa den. Lehen alderdian hainbat erreferentzi puntu izanen dira zuzentzeko eta ebaluatzeko garaian: idazlanaren koherentzia, egitura, antolaketa, argudioen heldutasuna, gaiarekiko lotura, sormena, originaltasuna, jakintza entziklopedikoen erabilera, beste gaiekiko lotura, e.a. Hizkuntzaren alderdiari dagokionez, berriz, beste hauek hartuko dira aintzat: idatzitako testuaren egokitasuna, kohesioa, zuzentasun gramatikala, ortografia, estiloa, hiztegiaren aberastasuna, e.a.

Baina kontuan hartu behar da, idazlanean bereziki zuzendu eta ebaluatuko dena idazlanaren kohesioa eta zuzentasun gramatikala izanen dela.